

ΔΙΠΛΗ ΗΘΙΚΗ

Τὸν τελευταῖο καιρὸ δὺὸ ἄγριες ἀδελφοκτονίες τάρραξαν ὀλόκληρη τὴν κοινωνία. Δὺὸ ἀδερφοὶ σκότωσαν τὶς ἀδερφές τους γιὰ λόγους τιμῆς. Αὐτὴ ἡ περίφημη τιμὴ τοῦ ἀδερφοῦ, ἡ τόσο εὐθικτη, εἶχε καιρὸ νὰ διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά της. Καὶ πιστέψαμε πὼς ὁ ἄνθρωπος τοῦ σπηλαίου πὸν κατοικοῦσε ἀκόμα στὴν Ἑλλάδα κι ἔκανε κάθε τόσο τὴν ἐμφάνισή του, σφάζοντας τὶς ἀδερφές του γιατί δὲν τοῦ ἄρεσε ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τους, εἶχε πὰ ἐκλείψει κι ἄρχιζε νὰ ἐπικρατῇ μιὰ νέα γενεὰ ἀδερφῶν πὸ πολυτιμισμένων, πὸν εἶχαν ἀντίληψη τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας, πὸν ἀναγνώριζαν τὴν ὑπέροχη ἀξία τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ πὸν εἶχαν νιώσει τὴ στοιχειώδη ἀλήθεια ὅτι κάθε ἄνθρωπος τιμᾶται ἢ ἀτιμάζεται ἀπὸ τὶς δικές του πράξεις καὶ πὼς δὲν ἀτιμάζεται κανένας ἀπὸ τὶς πράξεις ἢ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς ὁποιοῦδήποτε ἄλλου κι ἄς εἶναι κι ὁ πὸ στενὸς συγγενῆς του.

Κι ὅμως ξαφνικὰ πρόβαλε πάλι ὁ τύπος αὐτὸς τοῦ παλλικαρᾶ ἀδερφοῦ πὸν μαχαιρώνει δεκαπέντε φορὲς μὲ λύσσα τὴ δυστυχημένη τὴν ἀδερφή του, ὡς που στὸ τέλος σπάζει στὸ χέρι του τὸ φονικὸ μαχαίρι καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ θεοφοβούμενου παλλικαρᾶ πὸν κάνει τὸ σταυρὸ του πρὶν σφάζει τὸ θῦμα του.

Κι οἱ παλλικαρᾶδες αὐτοὶ πέφτουν ὕστερα καὶ κοιμῶνται εὐχαριστημένοι καὶ ἡσυχοὶ, πὼς ξέπλυναν μὲ στὸ αἷμα τὴν ἀιμίαια τους.

Ἡ κοινωνία φάνηκε πὼς συγκινήθηκε κάπως αὐτὴ τὴ φορά. Ὁ τύπος, ἀφοῦ χρησιμοποίησε τὶς φρικαστικὲς λεπτομέρειες τῶν δὺὸ φονικῶν ὡς ἀναγνώσματα, σχολίασε ὀπωσδήποτε αὐστηρὰ αὐτὴ τὴ φορά τὶς

πράξεις, αὐτὲς ὁ Νιρβάνας κατηγόρησε μὲ τὴν πικρότερη σάτυρα τὴ δολοφονικὴ αὐτὴ ἀντίληψη τῆς τιμῆς κι ἔπειτα... τελεία καὶ παύλα. Δὲν ἀξίζει νὰ χαλῶμε διὰ καὶ τόσο τὴν ἡσυχία μας. Δὺὸ παλιογυναῖκες, δὺὸ πόρνες λιγώτεροι, δὲ χάλασε ὁ κόσμος. Ἔτσι κρίνει ὁ κοσμάκης ὁ νοικοκυρεμένος κι ἐξακολουθεῖ ἀτάραχα τὶς δουλίτσες του. Δὺὸ φονικά! Συνηθισμένα πράγματα. Κι ὅμως τὰ δὺὸ αὐτὰ φονικά κοντὰ κοντὰ τῶνα μὲ τᾶλλο, εἶναι συμπτώματα μιᾶς βαθύτερης ἀσθένειας κοινωνικῆς. Ἐχουν τὴ βαθύτερη ρίζα τους μέσα στὴν ἀντίληψη πὼς ὑπάρχουν καὶ εἶναι ὅλως διόλου φυσικὸ νὰ ὑπάρχουν δὺὸ διαφορετικὰ μέτρα ἠθικῆς, ἄλλο γιὰ τὸν ἄντρα κι ἄλλο γιὰ τὴ γυναῖκα. Κι αὐτὴ τὴν ἀντίληψη τὴ δεχόμαστε μοιρολατρικὰ κι ἐμεῖς οἱ ἴδιες οἱ γυναῖκες. Ἀκούσαμε ποτὲ πὼς μιὰ γυναῖκα ἔσφαξε τὸν ἀδερφὸ της γιατί εἶχε ἐρωμένες, ἢ γιατί τὸν συντηροῦσαν οἱ ἐρωμένες του ἢ γιὰ τὴ χειρότερη ἀκόμα ἠθικὴ του κατὰπτωση; Τῆς περᾶ ποτὲ καμιανῆς ἀπὸ τὸ νοῦ πὼς αὐτὴ τοῦ τὴ ζωὴ τὴν ἀτιμάζει αὐτὴ τὴν ἴδια; Τὸν παρατᾶ, τὸν ἀγροεῖ, δηλώνει τὸ πολὺ πολὺ ὅτι δὲν ἔχει καμιὰ σχέση ἢ συγγένεια μαζί του. Ἔτσι τὸ πρᾶγμα τελειώνει. Οὔτε φόνοι, οὔτε αἵματα, οὔτε σταυροκοπήματα. Καθένας τραβᾶ τὸ δρόμο του.

Ἄν οἱ πράξεις του εἶναι ἀξιόποινες, ὑπάρχουν τὰ δικαστήρια. Καὶ βλέπομε ἀκόμα συχνότατα νὰ συμπονοῦν οἱ γυναῖκες τοὺς ἀδερφοὺς των πὸν κλεισμένοι στὴ φυλακὴ, ἐξοφλοῦν τὴν ποινὴ τους καὶ νὰ τοὺς ἐπισκέπτονται καὶ νὰ τοὺς παρηγοροῦν καὶ νὰ τοὺς φέρνουν θάρρος μὲ τὴ στοργὴ τους καὶ νὰ τοὺς ξαναφέρνουν πολλὰς φορὲς μὲ τὴν καλωσύνη τους στὸν

Ίσιο δρόμο. Οί αδερφοί βροίκουν εύκολώτερο νά τις ξεπαστρεύουν προβάλλοντας τούς περιφήμους λόγους τιμῆς. Δέ σημαίνει ἄν τις περισσότερες φορές εἶναι λόγοι τσέπης, ὅπως στή δεύτερη ἀδελφοκτονία ὅπου ἡ γυναίκα ζήτησε ἀπό τόν πατέρα της νά τις δώσει μιὰ βοήθεια γιά νά περάσει τις γιορτές τοῦ Πάσχα. Κι ὁ ἀδελφός ἐνοχλήθηκε, βροῖκε πρόφαση τούς περίφημους λόγους τιμῆς καί τήν ἔσφαξε.

Πρέπει νά τὸ νιώσουμε καλά, ἐμεῖς οἱ ἴδιες οἱ γυναῖκες. Ζοῦμε ἀκόμα μέσα σέ μιὰν ἀτμοσφαῖρα βαρειά ἀπό προλήψεις ποδεῖται εἰς βάρος μας. Ἡ γυναίκα πού πουλεῖ τὸ κορμί της γιατί πεινᾷ, γιατί δέ βροῖκει δουλειά, γιατί τήν ἐβίασε τὸ ἀφεντικό ἢ ὁ προϋστάμενος της κι ἔχασε πιά κάθε ἀντίληψη ἠθικῆς καί ἀξιοπρέπειας, εἶναι μιὰ σκλάβο μένα νόμωρο σὰ βιβλία τῆς ἀστυνομίας καί εἶναι καταδικασμένη νά περνᾷ τὴ ζωὴ της μεταξὺ νοσοκομείου καί οἴκου ἀνοχῆς. Δέν ὑπάρχει γι αὐτὴ καμιὰ σωτηρία. Ὁ ἄντρας πού τήν κατάστρεψε πού ζεῖ τὴν ἴδια ζωὴ μαυτὴ, πού κάποτε μάλιστα ζεῖ ἀπὸ τὰ κέρδη της, κατορθώνει πολλές φορές νά κατέχει ζηλευτὴ θέση στήν κοινωνία.

Ὅσο ἐμεῖς οἱ ἴδιες οἱ γυναῖκες δέν παύομε νάνε χόμαστε αὐτὴ τὴν κατάσταση, δέ σηκωνόμαστε νά διαμαρτυρηθοῦμε γι αὐτὴ τὴν ἀτιμία πού ἐξακολουθεῖ εἰς βάρος μας, ὅσο δεχόμαστε νά καυχιῶνται οἱ ἄντρες γιά τις ἐρωτικές τους περιπέτειες καί νά ρίχνουν τόν ἴδιο καιρὸ λάσπη στή γυναίκα πού τόλμησε νά κούσει τὴ φωνὴ τῆς καρδιάς της, ὅσο δεχόμαστε νά προστατεύει τὸ κράτος τὴν ἀνδρική ἀνηθικότητα καί νά σφραγίζει μιὰ κατηγορία γυναικῶν μὲ τὴν ἀτιμωτική σφραγίδα καί νά τις χαρακτηρίζει ὡς κοινῆς γυναῖκες, νά τις παρακολουθεῖ, νά τις ἐπιβλέπει, νά τις ἐπιθεωροῦν οἱ γιατροὶ καί νά τις κλείνουν σῆνα νοσοκομεῖο φυλακῆ, ὅσο τὰ δεχόμαστε ὅλα αὐτὰ εἴμαστε ὑποχρεωμένες νά δεχόμαστε καί τις συνέπειες: νά μᾶς σφάζουν σὰν ἀρνιά τὰ λυσσασμένα, ἀδέρφια μας ἐν ὀνόματι τῆς τιμῆς καί τῆς ἠθικῆς.

Ἄν ὄχι γιά λόγους ἀξιοπρέπειας τοῦλάχιστον γιά μιὰ στοιχειώδη ἄμυνα τῆς ζωῆς καί τῆς ἐλευθερίας μας εἶναι ἀνάγκη νά ἐργαστοῦμε ἐντατικά γιά νά λείψει πιά αὐτὸ τὸ αἶσχος τῆς διπλῆς ἠθικῆς. Μόνο ἔτσι θὰ γλυτώσουμε καί μερικές φτωχῆς γυναίκες ὑπάρξεις ἀπὸ τὴ δολοφονικὴ ἐντιμότητα τῶν ἐλλήνων ἀδερφῶν.

Αὔ. Θ.